

Noi ne vom duce de aici mai devreme sau mai târziu, dar, dacă reușim să lăsăm urmașilor cât mai multe cărți sfinte, le lăsăm o zestre de mare valoare pentru ei și pentru cei care vor veni după ei.

Protos. Nicodim Măndiță

Difuzare:

EDITURA
AGAPIS

Str. Mențiunii Nr. 7, Sector 2, București
Tel./Fax: 021-2410673
Mobil: 0733-580000
editura.agapis@gmail.com

Cărțile pot fi comandate online la adresa
www.edituraagapis.ro
sau de la librăria Editurii Agapis,
din strada Mențiunii Nr. 7, Sector 2, București
unde puteți beneficia de **reduceri de preț**.

Protos. Nicodim Măndiță / *Cele zece porunci
explicate pe înțelesul tuturor* – VOLUMUL IX
ISBN general: 978-973-8440-91-3
ISBN vol. IX: 978-606-8654-11-9

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Nicodim Măndiță, ieromonah
Cele 10 porunci explicate pe înțelesul tuturor /
protos. Nicodim Măndiță – București: Agapis, 2014-
10 vol.
ISBN 978-973-8440-91-3
Vol. 9.: Porunca a 9-a. – 2015. – ISBN 978-606-8654-11-9
241.6

Protos. Nicodim Măndiță

CELE ZECE PORUNCI explicate pe înțelesul tuturor

PORUNCA a IX-a:
*„Să nu mărturisești strâmb
împotriva aproapelui tău“*

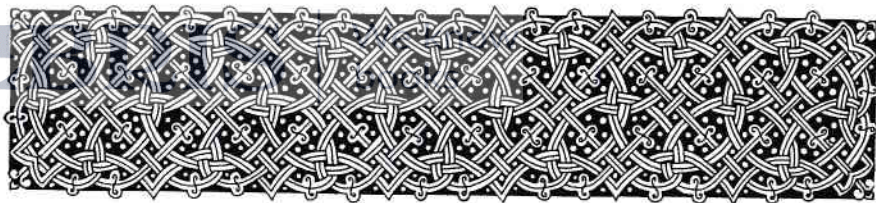
Editura AGAPIS • 2020

și atâta dragoste către Domnul nostru Iisus Hristos, încât și sufletul și-a dat pentru El, fiind omorât cu pietre de Iudeii ucigași ai Domnului. Cu toate acestea, un astfel și un atât de mare bărbat, care fierbea cu Duhul, care a văzut porțile cerului deschizându-se și pe Hristos stând de-a dreapta lui Dumnezeu (F. Ap. 18, 25; Rom. 12, 11; F. Ap. 6, 10; 7, 55-56), niciodată nu se vede săvârșind cele ce nu se cuvin Diaconiei, aducând jertfă sau punându-și mâinile peste cineva; ci păzind rânduiala până la sfârșit, căci așa se cădea Martirului lui Hristos, să păstreze buna rânduială.

Dacă însă unii învinuiesc pe Filip Diaconul și pe Anania (F. Ap. 8, 35-38; 9, 8-18), credinciosul nostru frate, că unul a botezat pe Eunuh, iar celălalt pe mine, Pavel, nu pricep ce spunem noi, căci noi zicem că: „Nu răpește cineva” (Evr. 5, 4) vrednicia preoțească, ci, sau o primește de la Dumnezeu ca Melchisedec (Fac. 14, 75) și Iov, sau de la Arhiereu, ca Aron (Num. 17) de la Moise. Prin urmare și Filip și Anania nu s-au rânduie ei singuri, ci au fost aleși de Hristos Arhiereul lui Dumnezeu, Cel neasemănat”. (Scr. Păr. Apost. cart. 8, cap. 46) [Spic. din „Calea sufletelor în veșnicie” vol. II, pag. 6-31 de Protos. Nicodim Măndiță, Ed. Agapis 2003].

Cuvânt înainte.....	5
Introducere	7
Explicarea Decalogului.....	14
Porunca a IX-a	18
IUBIREA DE ADEVĂR, FIDELITATEA ȘI DISCREȚIA	23
MINCIUNA, ECHIVOCUL, PREFACEREA	25
DATORIA DE A SPUNE ADEVĂRUL	28
ÎNCREDEREA NU SE ACORDĂ FĂRĂ DISCERNĂMÂNT	30
IUBIREA DE ADEVĂR TREBUIE SĂ FIE SUSȚINUTĂ DE VERACITATE	31
CREDINCIOȘIA, ARMONIE ÎNTRE FAPTĂ ȘI CUVÂNT	34
MINCIUNA, PERVERTIREA INTENȚIONATĂ A ADEVĂRULUI	35
CONTROVERSELE MINCIUNII	38
MINCIUNA, CEA MAI VECHIE ȘI IUBITĂ FIICĂ A DIAVOLULUI	39
ADEVĂRUL NE FACE FII AI LUI DUMNEZEU	46
VICLEȘUGUL ȘI MINCIUNA, PALOȘ SATANICESC CU DOUĂ TĂIȘURI	48
Jurământul și mărturiile mincinoase.....	52
CÂT DE ODIȘI SUNT CLEVETITORII, TRĂDĂTORII ȘI MARTORII MINCINOȘI ȘI CÂTE RĂUTĂȚI ÎȘI PRICINUIESC LOR ÎNȘIȘI	54
ÎN CÂTE FELURI VATĂMĂ CLEVETITORII, TRĂDĂTORII ȘI MARTORII MINCINOȘI, PE OAMENI?	60
CLEVETITORII ȘI MARTORII MINCINOȘI MOȘTENESC RĂUTĂȚILE ȘI ÎNSUȘIRILE DIAVOLULUI	66
PĂRÂCIUNILE, TRĂDĂRILE ȘI MĂRTURIILE MINCINOASE	70
NU SUNT ALE CREȘTINILOR	70
CE BLESTEME ȘI PEDEPSE IAU CLEVETITORII, PĂRĂTORII ȘI MARTORII MINCINOȘI, AICI PE PĂMÂNT ȘI DUPĂ MOARTE	76
MINCIUNA DEFAIMĂ ȘI NESOCOTEȘTE SINCERITATEA	90
CELE TREI FELURI DE MINCIUNI ALE DIAVOLULUI	91
MINCIUNA, PĂCAT ÎMPOTRIVA NATURII,	
A MINȚII SĂNĂTOASE ȘI A LEGII LUI HRISTOS	92
POZIȚIA FAȚĂ DE MINCIUNĂ A PĂGÂNILOR ȘI A DREPTILOR	
VECHIULUI ȘI AI NOULUI TESTAMENT	94
MINCIUNI ROSTITE FĂRĂ VOIE,	
SUB PRESIUNEA UNOR ANUMITE ÎMPREJURĂRI	99
UNII SFINȚI AU ÎNTREBUINȚAT MINCIUNA ÎN BINE	100
DEFĂIMAREA SAU CALOMNIA	106
PÂRA NEDREAPTĂ, PORNIȚĂ DIN RĂUTATE ȘI URĂ	109
OSCILAREA ÎNTRE „DA” ȘI „NU”	115
MINCIUNA CE NE-A ÎNSOȚIT ÎN VIAȚĂ,	
NE CONDUCHE ȘI PE ULTIMUL DRUM	116
ADEVĂRUL EUHARISTIC, TEMEI ȘI GARANȚIE A ÎNDUMNEZEIRII NOASTRE	120

NESTATORNICIA VIEȚII PREZENTE, ARGUMENT CĂ EA ARE CONTINUITATE ETERNĂ	121
Între gânduri, cuvinte și fapte, se cere o perfectă armonie	124
ȘIRETENIA ȘI LINGUȘIREA, FIICE ALE MINCIUNII, ALE DIAVOLULUI.....	125
MĂRTURIA MINCINOASĂ ESTE ÎMPOTRIVA ADEVĂRULUI ȘI A DREPTĂȚII DIVINE.....	128
Minciuna îndreptată împotriva adevărilor de credință	133
CUVINTELE DEFĂIMĂTOARE, FIE MINCINOASE SAU ADEVĂRATE, NU TREBUIESC ROSTITE, NICI ASCULTATE	134
CREȘTINII SĂ NU SE LASE AMĂGIȚI DE MINCIUNILE ÎNGERILOR CĂZUȚI... ..	138
SĂ NE ÎNGRIJIM PENTRU VIAȚA VIITOARE, LEPĂDÂND MINCIUNA ȘI TRĂIND ÎN ADEVĂRUL SFÂNT	139
Creștinii dreptcredincioși trebuie să se ferească de rugăciunile mincinoase	143
DUHUL SFÂNT... , DUHUL ADEVĂRULUI... NUMAI DE LA TATĂL PURCEDE. ..	154
HRISTOS ESTE MIRELE ȘI CAPUL BISERICII SALE, CEA UNA, STÂLPUL ȘI ÎNTĂRIREA ADEVĂRULUI.....	156
UNITATEA DOGMATICĂ A BISERICII	160
Duhul Sfânt apără și conservă unitatea și integralitatea Bisericii. ..	164
CANOANELE BISERICII ORTODOXE.....	164
CANOANELE SFINȚILOR APOSTOLI.....	176
CANOANELE SINOADELOR ECUMENICE.....	179
SINODUL I ECUMENIC DE LA NICEEA	179
SINODUL AL II-LEA ECUMENIC, I DE LA CONSTANTINOPOL	182
SINODUL AL III-LEA ECUMENIC DE LA EFES	183
SINODUL AL IV-LEA ECUMENIC DE LA CALCEDON.....	185
SINODUL AL V-LEA ECUMENIC, AL II DE LA CONSTANTINOPOL	187
SINODUL AL V-VI-LEA ECUMENIC, AL III-LEA DIN CONSTANTINOPOL	189
SINODUL AL VII-LEA ECUMENIC, AL II-LEA DIN NICEEA.....	191
CANOANELE SINOADELOR PARTICULARE	193
CANOANELE SFINȚILOR PĂRINȚI.....	197
CITIREA CĂRȚILOR RELE, ERETICE, PRIMEJDUIEȘTE MÂNTUIREA SUFLETULUI	206
«PĂZIȚI-VĂ DE LUPII ÎMBRĂCAȚI ÎN PIEI DE OAI»	208
CREȘTINII SĂ NU SE DUCĂ LA ADUNĂRILE SECTARILOR.....	210
Cei ce se duc la biserici eterodoxe, sunt oi ce ies din staulul «Păstorului Bun».....	211
CEI CE ASCULTĂ ÎNVĂȚĂTURILE ȘI CÂNTECELE SECTARILOR ÎȘI PRIMEJDUIESC MÂNTUIREA	212
PĂZIȚI-VĂ DE ERETICI, SECTARI ȘI RĂTĂCIȚI.....	214
FERIȚI-VĂ DE BINECUVÂNTĂRILE MINCINOASE	218

Explicarea Decalogului

Decalogul are o valoare absolută și veșnică, fiind temelia întregii învățături morale. Valoarea lui absolută se explică prin concordanța sa deplină cu dispozițiile legii morale naturale, a cărei consecință este. De aceea, se spune despre Decalog că este «glasul ordinii morale celei veșnice a lui Dumnezeu». După expresia unui teolog, «Decalogul accentuează unitatea și spiritualitatea lui Dumnezeu și pune cinstirea lui Dumnezeu în fruntea tuturor datoriilor morale, chiar și sfințenia gândului, și reglementează raportul dintre oameni, rămânând neatacabil până azi».

Decalogul (Ieș. 20, 2-17) este pecetluirea dumnezeiască a îndreptarului sădit dintru început de Creator în firea noastră, ca să ne călăuzească pe căile vieții. Înainte de a fi scrise pe table de piatră, aceste porunci au fost întipărite de Dumnezeu în cugetul și inima protopărinților noștri. Dar după căderea lor în păcat, a fost nevoie ca aceste porunci să fie din nou amintite în fulgere și tunete, în sunete de trâmbiță (Ieș. 19, 16), să fie săpate în piatră și așezate de Moise în Chivotul Legii, din altarul Cortului Sfânt.

Cu toate că Decalogul este temelia moralității, așa precum rezultă din însăși ființa religiei mozaice, totuși el a devenit baza adevăratei morale numai atunci când a fost completat cu idei mult mai înalte și mai valoroase în sensul și în spiritul profeților, dar mai ales în spiritul învățăturii evanghelice (cf. Mt. 5, 20-48). De aceea în explicarea Decalogului va trebui să ținem seama și de aceste considerații.

Porunca a IX-a: «SĂ NU MĂRTURISEȘTI STRĂMB ÎMPOTRIVA APROAPELUI TĂU».

Această poruncă oprește mai întâi mărturia mincinoasă împotriva aproapelui, apoi oprește în general minciuna ca act ce se opune adevărului.

După o definiție cunoscută, adevărul este concordanța dintre gândirea noastră și realitate. De aceea a cunoaște și a recunoaște adevărul, atât față de noi înșine cât și față de aproapele, este o datorie elementară.

În viața socială mai ales, adevărul are un rol neasemuit de mare, fiindcă în funcție de afirmarea sau recunoașterea lui se mențin și alte bunuri spirituale ca, onoarea și bunul renume al semenilor noștri etc. De aceea, adevărul trebuie totdeauna respectat.

În special avem datoria ca atunci când aproapele nostru se găsește în situația de a avea nevoie de mărturia noastră asupra unui adevăr, noi să nu depunem mărturie mincinoasă asupra lui, deci să nu nesocotim cu intenție adevărul; prin aceasta, noi apărăm atât onoarea și bunul nume al aproapelui nostru, cât și onoarea noastră personală.

Faptele contrare acestei porunci sunt: ignorarea vădită a adevărului și neprimirea lui, minciuna, fățărnicia, perfidia, calomnia, mărturia mincinoasă și pâra nedreaptă asupra aproapelui, lingusirea etc.

Scurte, limpezi și larg cuprinzătoare, cele zece porunci alcătuiesc un îndreptar de competență al vieții morale creștine, fără care nu-i cu putință nici un fel de virtute și vrednicie. Ele stau la temelia vieții morale a fiecărui creștin. Fără păzirea lor nu putem pași spre ceva mai înalt. Căci, pe lângă îndatorirea de a nu face rău, avem și pe aceea de a face bine. Cele zece porunci sunt o frână și o stavilă în calea iubirii nemăsurate de sine, a silniciei și a răutății.

Descoperite de Dumnezeu lui Moise acum 3500 de ani ele nu și-au pierdut deloc însemnătatea. Ele sunt și azi cel mai de seamă îndreptar de viață, recunoscute de credincioși ca o veche și prețioasă comoară de învățături morale.

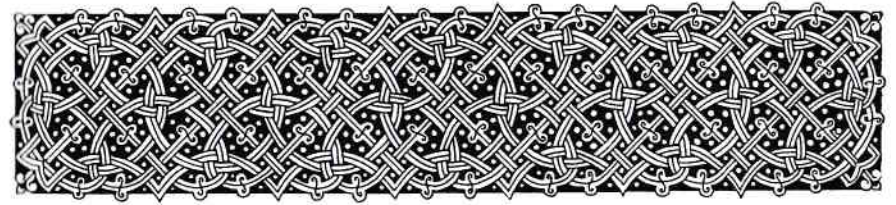
Mântuitorul are cea mai mare prețuire pentru Decalog, din care nu schimbă nimic, ci numai îl întregește, îl întărește și împlinește (Mt. 5, 17).

Prețuirea Decalogului din partea Mântuitorului se arată prin cuvintele Sale: «Oricine va învăța și pe alții să le păzească, va fi chemat mare în Împărăția cerurilor» (Mt. 5, 19). De asemenea, tânărului bogat îi spune: «Dacă vrei să intri în viață, păzește poruncile» (Mt. 19, 17). Întrebat care anume, Mântuitorul înșiră o parte din poruncile Decalogului, la care adaugă: «Să iubești pe aproapele ca pe tine însuși» (Mt. 19, 19).

În Predica de pe munte, Mântuitorul a întregit poruncile Decalogului, osândind orice jurământ zadarnic, oprind mânia și jignirea față de semenii noștri, îndemnând să facem bine chiar dușmanilor noștri și în sfârșit, osândind păcatul chiar cu vorba și orice dorință vinovată (Mt. 5, 5).

Cu alt prilej, și anume când a fost întrebat care poruncă din lege e mai mare, Mântuitorul le-a cuprins pe toate în porunca iubirii lui Dumnezeu și aproapelui, zicând: «Aceste două porunci cuprind toată legea și proorocii» (Mt. 12, 35-40).

Sfânta noastră Biserică prețuiește Decalogul ca începutul și temeliea vieții creștine, așezându-l în fruntea tuturor celorlalte porunci și îndatoriri ale credincioșilor ei (Teologia Morală Ortodoxă Vol. 1, pg. 127-135, EIBM BOR București 1979).

Porunca a IX-a

Porunca aceasta împiedică pe cineva să spună vreo minciună împotriva aproapelui său sau să defaime cinstea cuiva prin vreun vicleșug sau răzbunându-se și, într-un cuvânt, trebuie să alungăm orice patimă, ca să nu ne facem fii ai diavolului, asemenea cu cei cărora Domnul le-a spus: „*Voi sunteți din tatăl vostru, diavolul, și vreți să faceți poftele tatălui vostru. El de la început a fost ucigător de oameni și nu a stat într-adevăr, pentru că nu este adevăr întru el. Când grăiește minciuna, grăiește dintru ale sale, căci este mincinos și tatăl minciunii*“. Această poruncă trebuie să o păzească mai cu seamă cei ce au îndeletniciri în judecătoria, ca să nu încalce dreptatea cu mărturiile mincinoase ale martorilor sau cele din înscrisuri; altminteri se vor face fii ai diavolului și fii ai gheenei celei veșnice.

Inima creștinilor buni tinde să devină zilnic o cât mai luminată Biserică a lui Dumnezeu Celui viu; iar inima creștinilor ușuratici, devine atelierul satanei, casă mamonei, dimpreună și a feluritelor deșertăciuni și strâmbătăți ale ei. Dumnezeu Creatorul, mult Milostivul purtător de grijă al mântuirii noastre, vrând să ne curățească de zgura, rugina și netrebnițiile tuturor deșertăciunilor care pustiesc inimile creștinilor de zestrea bogățiilor Divine, ne hotărăște să ne părăsim de orice strâmbături ale gândului, cuvântului și activității noastre zilnice, zicând hotărâtor prin porunca a IX-a: „*Să nu mărturisești strâmb asupra aproapelui tău, mărturie nedreaptă*“ (Ieș. 20, 16). Această poruncă oprește minciuna, care înseamnă tăinuirea cu știință și voie a adevărului, pentru a înșela, rătăci și păgubi

pe altul. Minciuna se săvârșește cu vorba, cu scrisul, cu fapta sau și numai cu anumite semne sau cu tăcerea. De pildă, cineva știe că ceea ce se spune despre altul nu este adevărat și totuși nu arată adevărul, ci tace, zâmbește, sau face un semn de întărire a celor spuse.

Împotriva acestei porunci greșesc: aceia care mărturisesc strâmb și cu nedreptate, ca să păgubească, sau să facă rău fratelui lor; cei ce au păreri și prepusuri asupra fratelui lor; cei ce râd de slujirile cele firești ale minții, sau ale glasului, sau ale feței, sau ale celorlalte membre ale trupului aproapelui, fiindcă nu este el pricina acestor slujiri; și judecătorii cei ce fac judecată nedreaptă sau pentru căutarea la față, sau pentru daruri, sau pentru că nu cercetează bine lucrul. La aceasta încă greșește, de a sfătuit cineva, sau a îndemnat pe altul cu învrăjbiri nedrepte de a luat vreo dregătorie; de a putut să oprească învinuirile și mărturiile cele mincinoase și nu a voit; de poartă cuvinte și vești spre vătămarea aproapelui; de a osândit, sau a clevetit, sau a ascultat cu plăcere pe alții clevetind, sau a lăudat pe clevetitor, sau s-a lingușit și cu nedreptate a lăudat pe altcineva („Carte f. f. de suflet“, pg. 24-25).

Acum câțiva ani, o revistă a publicat un chip care reprezenta pe „zeița minciună“, sub care un poet a scris un „Imn“ închinat ei, în care proslăvea în cuvinte pompoase, pe această fiică a diavolului, care este minciuna. Într-adevăr, acest chip hidos are mulți „închinători“. Zeița acesta are mulți credincioși, care o preamăresc și îi aduc jertfe „roada“ buzelor lor.

Astfel gura, limba, darul minunat al vorbirii, cu care Dumnezeu a înzestrat pe om pentru folosul său și preamărirea Creatorului, a ajuns unealta Satanei, prin minciuna care stăpânește atâtea milioane de oameni. Este înfiorător să știi și să vezi cum atâtea oameni folosesc minciuna în legăturile lor cu alții, în afacerile, în prietenia lor, în căminul și viața lor.

Se minte peste tot locul: în palate ca și în bordei, în mătase ca și în zdrențe, la serbări ca și în șoaptă, în saloane ca și în piețe, în comerț ca și în politică, în birouri și la tribunale, în familie, la catedră, ba chiar și la amvoane, la ospete și la înmormântări, minciuna

și ridică fruntea semeață, spre cea mai mare rușine a omului care și-a stricat sufletul, primind prietenia acestui copil al Satanei.

Minciuna! Ce rău mare și ce mare păcat! Mint cei mari, mint tinerii, ba chiar și pruncii. Și multa folosire a minciunii, a adus obișnuința cu ea, așa că nici nu se mai sinchisesc oamenii, consumând această pâine otrăvită.

Cititorilor și ascultătorilor! Nu cumva vă aflați și voi printre mulțimea idolatrilor de la picioarele acestui idol? Dacă voi folosiți minciuna în afacerile voastre sau în familia voastră; dacă în ceea ce privește credința și mântuirea nu vă întemeiați pe veșnicul adevăr al Cuvântului lui Dumnezeu, cu siguranță că vă aflați la picioarele acestei zeițe urâte, orice ați gândi voi.

Dacă tu, tată de familie, aduci numai o parte din câștigul tău acasă, în timp ce o parte din bani i-ai băut și spui că numai atât ai câștigat... Dacă tu, mamă, spui copilului, ca să nu plângă, că o să vină să-l ia ceea și ceea sau că îi promiți ceea ce nu îi vei da și nici nu ai... Dacă tu, copile, spui dascălului la școală că nu ți-ai făcut lecția, fiindcă ai fost bolnav, când nu ai fost, sau copiezi teza ca să capeți pe nedrept o notă bună... Când tu negustor, spui că ai cumpărat o marfă cu un preț și nu-i adevărat, iar tu funcționar, folosești timpul de birou acasă sau stând degeaba, minți. Toate acestea sunt minciuni și prin ele vă așezați la picioarele ticăloase ale acestei zeițe și ale tatălui minciunii, care este diavolul.

Cuvântul lui Dumnezeu arată că mincinosul nu va rămânea nepedepsit; cine spune minciuni va pieri (Pros. S. 19, 5-9). „Și nu vor vedea Împărăția lui Dumnezeu, ci partea lor va fi iezarul de foc și cu pucioasă, adică moartea a doua“ (Apc. 21, 8-27; 22, 15).

Nu degeaba e scris dar în Cuvântul lui Dumnezeu să te lași de minciună și să spui, totdeauna, numai adevărul (Lev. 19, 11; Zah. 8, 16-17; Efs. 4, 25; Cols. 3, 9). Rода luminii stă în orice bunătate, în neprihănire și adevăr (Efs. 5, 9).

Este aceasta roada vieții tale, cititorule și ascultătorule? Trăiești tu în adevăr sau te mai folosești încă de minciună? Trezește-te, dragul meu, vezi ce păcat mare este minciuna, cu care te-ai folosit și

în care ai trăit, fără nici o grijă! Pocăiește-te și mărturisește-ți păcatul la Duhovnic iscusit, împlinindu-ți canonul, făcând roade vrednice de pocăință și întoarce-te la Dumnezeu prin Domnul nostru Iisus Hristos, ca să primești iertarea, ștergerea greșelilor și păcatelor tale. Și de acum înainte trăiește în legătură cu Domnul nostru Iisus Hristos în adevăr, ca un fiu al luminii, al zilei, al lui Dumnezeu, supus și ascultător, ca să ai parte de învierea și fericirea acelora în a căror gură nu s-a găsit minciună.

În viață, minciuna ia felurite chipuri. Iată pe cele mai însemnate dintre ele:

1. Mărturia mincinoasă, jurământul strâmb și pâra nedreaptă împotriva aproapelui;

2. Năravul unora de a adăuga câte ceva la adevărul lucrurilor, adică a înflori mereu lucrurile, încât nu se mai poate ști care este adevărul. De-aseenea, năravul unora de a se lăuda cu lucruri pe care nu le au, sau a tăinui pe cele avute spre a înșela pe alții;

3. Viclenia sau vorba cu două înțeleșuri, din care nu se poate deosebi adevărul și prin care se urmărește înșelarea cuiva;

4. Prefăcătoria (falsitatea), care ascunde minciuna, sub chipul prieteniei, dragostei și al binefacerii, spre a înșela și păgubi pe alții;

5. Lingușirea, care înseamnă lăudarea cuiva pentru însușiri, despre care lăudătorul știe bine că acela nu le are, dar face aceasta pentru a câștiga foloase pe care nu le merită;

6. Fățărnicia (ipocrizia), adică primirea fără gând curat a părerilor și spuselor altuia, pentru a câștiga foloase deosebite de pe urma acestui lucru. Cei cuprinși de fățărnicie, una gândesc și alta spun și fac. De păcatul fățărniciei se fac vinovați și cei care se arată că țin rânduilele bisericești, pe când, de fapt, nu le țin. Pe vremea Mântuitorului cădeau în păcatul fățărniciei, îndeosebi, fariseii și cărturarii, de aceea minciuna prin fățărnicie se mai numește și fariseism;

7. Grăirea de rău, clevetirea sau calomnia, prin care se pun pe seama cuiva cuvinte rele pe care acela nu le-a spus și fapte rele pe care nu le-a făcut, cu gândul de a-i face rău. Tot aici se numără și răspândirea celor născocite pe seama cuiva.

Din orice pricină s-ar spune și în orice chip s-ar săvârși, minciuna este păcat mare și iată de ce:

1. Credinciosului îi este dat de Dumnezeu să caute, să cunoască și să mărturisească adevărul, având ca tâlmaci al gândurilor și simțurilor mintelor sale, graiul.

Minciuna făcând rea întrebuințarea graiului, nesocotește acest dar de mare preț cu care este înzestrat numai omul și prin aceasta îl înjosește pe omul mincinos și păgubește pe ceilalți. Minciuna este primejdioasă, fiindcă se furișează pe nesimțite în sufletul omului, prinde rădăcini și numai cu mare greutate poate fi scoasă.

2. Omul, după învățătura Sfintei noastre Biserici, este creat după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. Prin minciună se întunecă în om chipul lui Dumnezeu, care este adevărul veșnic și se întipărește chipul diavolului, care este tatăl minciunii.

3. Omului îi este dat să trăiască împreună cu alții. Viața de obște poate înflori, însă, numai dacă oamenii au încredere unii în alții, iar încrederea între ei se arată limpede prin dragostea de adevăr. Minciuna, dimpotrivă, înăbușind adevărul, roade încrederea dintre oameni, otrăvește legăturile de dragoste și de dreptate dintre ei și astfel face cu neputință înflorirea vieții de obște.

„Omul pârător, trădător și martor mincinos, este fiară prefăcută și mult împleticită, tulbură judecățile, desparte pe bărbat de femeie, încurcă pe stăpânitori, face dezbinări, întărită pe oameni unul asupra altuia, desparte prietenii, varsă sânge, păgubește, răpește, nedreptățește, îmbogățește pe cei săraci, dezbracă orfanii, întristează văduvele, dărâamă case, risipește sate, pustiește orașe și pierde popoare întregi“ (Sf. Ioan Gură de Aur, Hristoitia, pag. 101).

Minciuna este lucrul diavolului, care cu o minciună i-a făcut pe cei dintâi oameni să calce porunca lui Dumnezeu și de atunci mereu îndeamnă la acest păcat. De aceea, în Sfânta Scriptură diavolul este numit: „*Tatăl minciunii*“ (Ioan 8, 44).

Dumnezeu urăște minciuna. „*Urâciune sunt Domnului buzele mincinoase*“ (Pild. Sol. 12, 23). Și fiind faptă urâtă, minciuna nu poate rămâne fără pedeapsă. Dacă uneori scapă de pedeapsa oamenilor,